

AiA Art News-service

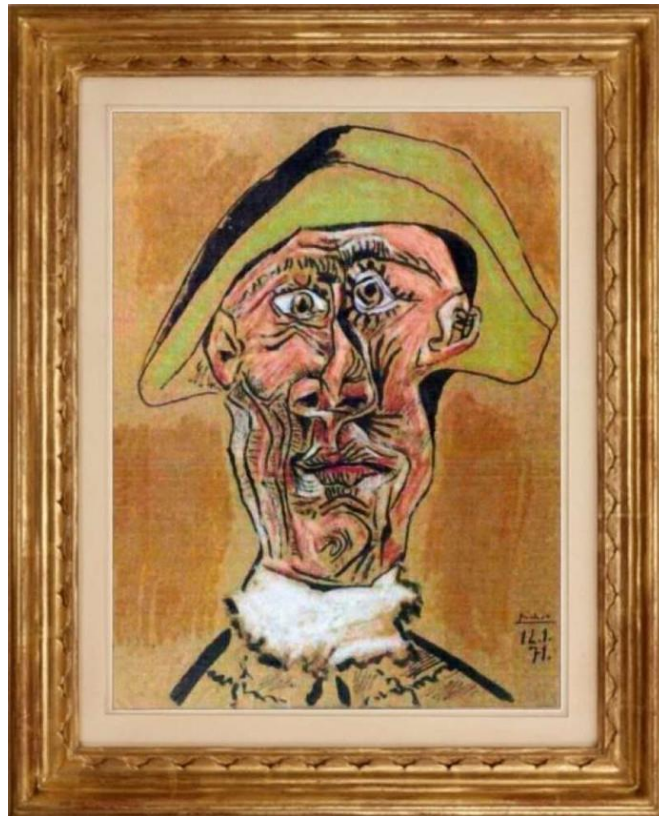
‘Nep-Picasso is geen grap, ze zijn net zo erg als de dieven’

Na de roof van de eeuw moest dit de vondst van de eeuw worden. Maar het werd de grap van de week. Journalisten Frank Westerman en Mira Feticu gingen naar Boekarest om een gestolen Picasso op te graven, maar het kunstwerk bleek nep, een stunt van Belgische theatermakers. Over een Roemeens Picasso-avontuur met bittere nasmaak. „Ik voel me genaaid.”

Blijdschap, zenuwen, twijfel, frustratie, woede, en ja: ook wel bewondering. Het afgelopen weekeinde was een emotionele achtbaan voor schrijvers/journalisten Frank Westerman en Mira Feticu. „En ik hóud helemaal niet van achtbanen”, zegt Feticu. Hun spectaculaire tocht door Roemenië kreeg zondag een wending die zelfs voor een Netflix-serie te zot zou zijn.

In de auto op weg naar het hotel kregen Westerman en Feticu een e-mail: de pasteltekening van Picasso die ze zaterdag na een anonieme brief eigenhandig nabij een boom in een afgelegen dorp op drie uur rijden van Boekarest hadden opgegraven, [is niet het kunstwerk](#) dat uit de Kunsthal is gestolen in 2012. Het is nep, gemaakt door de Nederlandse ‘meestervervalser’ Geert Jan Jansen, en begraven als onderdeel van een Belgisch theaterproject over namaak in de kunst. Gefopt.

(Artikel gaat verder na de foto)

De pasteltekening *Tête d'Arlequin* van Picasso. Het werk was in 2012 een van de zeven gestolen schilderijen uit de Rotterdamse Kunsthal. © archief

Dus keerden Westerman en Feticu deze week terug naar Nederland. En niet als helden die na een geheime missie een Picasso van bijna twintig miljoen euro terug naar Rotterdam brachten, maar als slachtoffers van de grap van de week. De vondst wordt breeduit gemeten in internationale media, van de VS tot Azië. Mira: „Ik voel me genaaid, we zitten in een realityshow, ze wilden voor God spelen!” Frank: „Ik heb bewondering voor de geniale opzet, maar dat ze ons onder een douche van camera's en publiciteit zetten en zelf niet op dat podium willen komen, vind ik slap. Ze hebben een pannetje melk op het vuur gezet en de keuken verlaten. Ondertussen is de boel drooggekookt en aangebrand, maar zij blijven in hun hol.”

Met een adrenalinepeil dat weer een beetje zakt, doen Frank en Mira hun verhaal, bij de Starbucks op treinstation Leiden Centraal.

Hoe is het begonnen?

Mira: „Ik kreeg begin november via de post een brief. Daarin stond in vlekkeloos Roemeens beschreven waar de Picasso ligt. Alsof een van de daders van de Kunsthalroof wroeging had gekregen en het werk wilde teruggeven. Hier, kijk, ik heb de brief bij me: 'Ik ben het zat om het schilderij te bewaken, de geschiedenis moet stoppen'. Ik heb er eerst een week zelf mee rondgelopen, wist niet wat ik ermee moest. Ik had de Rotterdamse rechercheur nog gebeld die het Kunsthal-onderzoek leidde. Hij beloofde erop terug te komen, maar ik hoorde niks meer.”

Frank: „Mira vertelde me erover vorige week zondag, nadat ze me geïnterviewd had over mijn nieuwe boek. Ze zei: moet ik erheen? Ik zei: ja! Ga je mee, zei ze.”

De twee hielden het stil en boekten een vlucht naar Boekarest. Frank: „Afgelopen vrijdagavond gingen we naar de residentie van de Nederlandse ambassadrice in Roemenië, haar ken ik nog van vroeger.” Daar werd de strategie voor de volgende dag bepaald: Mira en Frank gaan kijken op de plek waar volgens de tipgever gestolen pasteltekening van Picasso ligt. Mira: „Je gaat ervan uit dat er niks ligt.” Frank: „Toen we dat bospad opliepen, hield ik met alle scenario’s rekening, ik dacht: wie lokt er nou een vrouw zo’n bos in per brief? Rustig aan, zei ik nog tegen Mira, maar ze was niet meer te houden, ze stook ernaartoe, begon te graven.” Mira: „En dat is wel even anders dan als je in de tuin een gat graaft.”

En er bleek inderdaad een kunstwerk in de grond te zitten.

Frank: „Ja. Mira moest huilen, ze zeeg ineem, op haar knieën in de sneeuw.”

Mira: „Ik ben Roemeens, ik kom uit hetzelfde land als de dieven. Ik vond het zo erg dat mensen uit mijn geboorteland die zeven prachtige schilderijen gestolen hadden. Ik heb een boek geschreven over de diefstal. Ik voelde me verplicht iets te doen, en dat werk terug te geven. Die emoties kwamen eruit.”

(Artikel gaat verder na de foto)

Schrijver Frank Westerman bij de plek waar de namaak-Picasso begraven lag. © Mira Feticu

Filmscript

De twee Nederlandse schrijvers maken de vondst wereldkundig en belanden vervolgens in een filmscenario, inclusief foute Roemeense agenten en verdachtmakingen: „Je kunt niet met een Picasso onder je bed in een hotelkamer gaan zitten”, zegt Mira. De Nederlandse ambassadeur schakelt het OM en de Roemeense politie in. Die nemen de zaak hoog op en heropenen het onderzoek. „Iedereen geloofde dat het een echte Picasso kon zijn”, zegt Frank. „Er liepen zo’n twintig rechercheurs, lokale agenten en mensen van het OM rond. Wij zijn ook urenlang verhoord, ze wilden alles weten.” Mira: „En dat ging niet altijd even prettig. Eén rechercheur stelde allemaal vragen die er niks mee te maken hadden, zoals in welk hotel ik sliep!”

Ze moeten wangslim afstaan, vingerafdrukken worden afgenomen, ook moeten ze zondag met de politie terug naar de vindplaats. „We gingen in van die geblindeerde bolides naar het gebouw van het OM in Boekarest, het leek de film *The Thomas Crown Affair* wel.” Mira: „Dat gebouw was ook zo typisch, met van dat communistische meubilair en zo'n heel grote kelder. Daar gebeuren slechte dingen, dacht ik.”

(Artikel gaat verder na de foto)

Mira Feticu kreeg een anonieme tip over de verloren gewaande Picasso en ging erop af. Maar het werk bleek nep. © Frank Jansen

Zondagmiddag lijkt de achtbaan even te stoppen. Na twee nachten zonder slaap, vol spanning en adrenaline, is de Picasso overgedragen aan politie en justitie. Mira en Frank kunnen naar huis. Ze zijn kapot, maar ook opgetogen: ze hebben zojuist misschien wel een verdwenen gewaand kunstwerk opgespoord! Frank: „We zaten in de auto op weg terug naar Boekarest, helemaal op. Buiten sneeuwde het, en toen kreeg ik die e-mail binnen van die Belgen. Met de boodschap: ‘sorry, maar het vervalste werk is onderdeel van het theaterstuk’. Dan valt er echt even een luikje onder je weg, hoor. We zitten in de *Truman Show*, dacht ik. Wat een briljante grap.” Mira: „Ik heb gescholden en toen even niks meer gezegd. Frank blijft dan positief, dat is heel goed van hem, maar ik vind het geen grap, echt niet. Voor mij zitten ze op hetzelfde niveau als de kunstdieven.”

Frank: „Al snel voelde ik de veiligheid van een vangnet. Oké, het is voor de kunst, goddank zijn we niet gebruikt door maffiatypes die ons nu willen afpersen.”

Hoe kijken jullie er nu op terug? De Picasso blijft zoek...

Frank: „De Roemeense onderzoeksleider zei het nog heel stellig: de kunstwerken zijn niet verbrand. De lijsten zullen verbrand zijn, de doeken niet, zei hij.”

Mira: „We zijn belachelijk gemaakt, maar dat hoort bij het leven. Je kunt geen perfect mens zijn. Als je bedoelingen maar goed zijn. Kijk: de volgende keer bel ik misschien nog een keer de politie voordat ik erop af ga. Van de andere kant: ik blijf wie ik ben, zo'n tip zou ik altijd willen checken. Ik ga er zeker een boek over schrijven, non-fictie dit keer. Maar nu eerst slapen, dat lukte amper de afgelopen dagen.”

Schilder: Nep-Picasso 'was uurtje werk'

De Nederlandse schilder en voormalig 'meestervervalser' Geert Jan Jansen heeft de Roemeense nep-Picasso gemaakt, erkent hij: „Het kostte niet veel tijd, een uurtje, zoiets.”

In de voorstelling *True Copy* van theatergezelschap Berlin is te zien hoe Jansen de kopie maakt van de gestolen pasteltekening *Tête d'Arlequin*.

Kenners meldde dit weekeinde al dat het mogelijk om een vervalsing zou gaan, nog voordat de theatermakers dat onthulden. Jansen: „Een kopie maken is lastig, ik maakte meestal geen kopieën. Dat weet je dat er een paar kleine kriebeltjes en krabbeltjes zijn die niet honderd procent overeenkomen.” Jansen begrijpt de onvrede bij Feticu over het kunstproject niet: „Dat die mevrouw zo aan het jammeren is, daar houd ik niet zo van. Kijk: eerst had ik nog nooit van haar gehoord, nu is ze wereldberoemd. Zo moet ze het bekijken.”